

چکیدہ

هدف از این پژوهش مطالعه اثر کربن فعال سنتز شده از پوست سبز گردو بر فعالیت فرآیند جذب سطحی برای حذف ترکیبات نیتروژنی ایندول و کینولین از سوخت مدل است. جاذب سنتز شده به کمک روش های تعیین مشخصات XRD FTIR ، و BET تحلیل شد. پارامترهای فرآیندی از جمله زمان، دما، غلظت اولیه ترکیب نیتروژنی و دوز جاذب بر فرآیند نیتروژنزدایی جذبی بررسی شد. نتایج فرآیند جذب سطحی نشان داد که جاذب کربن فعال سنتز شده از پوست سبز گردو، ۲۰۰ ppm ایندول و کینولین را در مدت زمان شش ۲۵ با مقدار جاذب g ۲۰/۵ بر فعال سنتز شده از پوست سبز حاوی کینولین و ایندول و کینولین را در مدت زمان شش ۲۵ با مقدار جاذب g ۲۰/۵ بر نفعال سنتز شده از پوست سبز حاوی کینولین و ایندول در دمای ۲۰ ۲۵ بهترتیب بهمیزان ۴۲/۲۶ و ۲۷/۶۸ mg.g کربن فعال سنتز شده از پوست سینتیک داده های تعادلی استفاده شد. مشخص شد که جذب ترکیبات نیتروژنی توسط کربن فعال سنتز شده بهترین تناسب با هدمای تعادلی استفاده شد. مشخص شد که جذب ترکیبات نیتروژنی توسط کربن فعال سنتز شده بهترین تناسب با همدمای لانگمویر برای کینولین و ایندول با حداکثر ظرفیت جذب ۲۷/۵۲ و ۴۶/۹۱ و ۲۹٫۵ می کند. برای ارزیابی ماده هدمای استفاده شد. مشخص شد که جذب ترکیبات نیتروژنی توسط کربن فعال سنتز شده بهترین تناسب با مدل شبه مرتبه دوم بهتریت برازش را برای کینولین و ایندول با رگرسیون خطی (^{(۲})

كلمات كليدى: نيتروژنزدايى، ايندول، كينولين، سوخت، كربن فعال، پوست سبز گردو

مقدمه

سوختهای فسیلی حدود ۹۰٪ از منبع انرژی جهان را تشکیل میدهند [۱]. با توجه به اینکه جمعیت جهان و بهتبع آن مصرف سوخت به طور پیوسته رو به افزایش است، امروزه یکی از چالشهای بزرگ، بهینهسازی مصرف سوختهای فسیلی و مهمتر

*مسؤول مكاتبات

آدرس الکترونیکی a.alamdari@urmia.ac.ir شناسه دیجیتال: (DOI: 10.22078/pr.2024.5372.3391)

از آن پایداری محیط زیست میباشد [۲-۴]، زیرا سوختهای فسیلی به خودی خود بهمیزان قابل توجهی حاوی مواد آلاینده میباشند که در هنگام سوختن، ممکن است به سلامتی انسان و محیط زیست آسیب برسانند [۱]. در نتیجه حذف این آلاینده ها قبل از استفاده از سوخت، از اهمیت خاصی برخوردار است. ترکیبات نیتروژندار و گوگرددار از اصلی ترین آلاینده های موجود در سوخت هستند [۲].

بر هوش ففت شماره ۱۳۸، آذر و دی ۱۴۰۳، صفحه ۱۷۴-۱۵۹

استفاده می شود که علاوه بر هیدروژن گران قیمت، نیازمند دمای بالا، فشار بالا، کاتالیستهای فعالتر و راکتورهای بزرگتر است و از این رو یک فرآیند پرهزینه و انرژیبر تلقی می شود [۲-۶٫ ۱۰]. بنابراین ارائه یک روش جایگزین، کارآمد و مقرون به صرف ه برای حذف ترکیبات نیتروژندار از سوخت بسیار حائـز اهميـت اسـت [١٠]. از ميـان روشهـاى مطالعـه شده، نیتروژنزدایی جذبی را شاید بتوان یک روش امیدوار کننده، جداب و نوید بخش تلقی نمود [۱ و ۱۱]. زئولیت های Cu(I)-Y، کربن های فعال، كربن هاى ميكرو متخلخل، سيليس-آلوميناهاى حاوی HCl، آلومیناهای فعال، جاذبهای مبتنی بر Ni، رزین، ای تبادل یونی، مزوسیلیکا، NiMOs، رزین، Ni HMS همگے جاذبھایے ہستند کے تا بہ حال برای حـذف تركيبات نيتروژندار از سوخت مورد استفاده قرار گرفتهاند [۲، ۳، ۶ و ۹]. امروزه کربن فعال به یکے از پرکاربردترین مواد جاذب بهدلیل دارا بودن ویژگیهای منحصر بهفردی مانند دسترسی آسان، عدم آلودگی محیط زیستی، روش تولید ساده و ساختار بسیار متخلخل، تبدیل شده است [۱۲]. عوامل مختلفی مانند اندازه منافذ، مساحت سطح، قطبیت، pH محلول و حلالیت بر میزان ظرفیت جـذب كربـن فعـال تأثير گـذار هسـتند [١٣]. على رغـم اینکے کربن، ای فعال (دانے ای یا پودری) بے طور ويــرثه داراي قابليــت جــذب آلايندههـاي آلـي هســتند، اما بهدلیل هزینه بالا استفاده از آنها محدود شده است [۱۴]. در نتیجه از نظر اقتصادی، استفاده از پیشسازهای جدید که ارزان بوده و در مقادیر فراوان در دسترس باشند، یک چالش مهم در تولید تجاری کربن فعال است [۱۵]. از بین گزینههای مختلف، استفاده از ضایعات کشاورزی و تبدیل آنها به محصولات با ارزش، روش مقرون بهصرفهای برای تولید کربن فعال میباشد. ایران با تولید ۱۰٪ گـردو در بـازار سـومین تولیدکننـده بـزرگ گـردو در جهان است [18]، بنابراین یوست گردو می تواند بهعنوان منبع جايگزين براي توليد كربن فعال

کے پے از احتراق ہے NOx و SOx تبدیل می شوند کے علاوہ بر گرمایے شکرہ زمین و اثرات بسیار نامطلوب بر انواع گونههای جانوری و گیاهی، منجر به بارش بارانهای اسیدی نیز می گردند [۲، ۵ و ۶]. همچنیـن، آلایندههـای نیتروژنـی و گوگـردی موجـود در سوخت خودروها، با مسموم كردن كاتاليستها، باعــث کاهــش کارایــی آنهــا میشــوند [۲] و در فرآیندهای یالایش سوخت نیز موجب زنگزدگی و خوردگے تجهیےزات پالایشے گاهی و انسےداد خطوط لولـه میشـوند [۱]. از ایـنرو بـرای جلوگیـری و مقابلــه بــا معضـلات و اثــرات نامطلوبــى كــه بەدليــل انتشار این ترکیبات رخ میدهند، روزبهروز قوانین سـخت گیرانه تری اعمـال میشـود [۶]. به دلیـل واكنش پذيرى بسيار پايين تركيبات نيتروژن دار نسبت به ترکیبات گوگرددار، نیتروژنزدایی نسبت به گوگردزدایی به مراتب دشوارتر است [۷]. ترکیبات نیتروژندار در رقابت با ترکیبات گوگرددار مکان های فعال کاتالیست را اشغال کرده و کارکرد کاتالیســت را مختــل میکننــد. بــه همیــن دلیــل در فرآيندهاي يالايش، حذف تركيبات نيتروژندار بایستی قبل از حذف ترکیبات گوگرددار انجام شود [۸ و ۹]. بنابراین، در گام اول در پالایش سوخت، حذف ترکیبات نیتروژندار اهمیت بیشتری دارد [۱]. ترکیبات نیتروژندار عمدتاً به دو دسته تقسیمبندی می شوند؛ دسته اول (بازی) دارای حلقه های ۶ عضوی هستند مانند کینولین، تتراهیدروکینولین، آکریدین، آنیلین، پیریدین و مشتقات آنها؛ دسته دوم (خنشی) نیز دارای حلقههای ۵ عضوی هستند مانند کاربازول، ایندول، پیرول و مشتقات آن ها [۱ و ۹]. تا به امروز تـلاش بـراى حـذف تركيبات نيتروژندار و پالايـش سـوخت بـا اسـتفاده از روشهـای مختلفـی ماننـد نيتروژنزدايے استخراجی (استخراج تبادل يونے اسیدی و استخراج مایع-مایع با کربوکسیلیک اسید) [۱, ۸, ۹]، نیتروژنزدایی زیستی [۱و ۸]، نیتروژنزدایی اکسایشے [۱ و ۸] و نیتروژنزدایے جذبے [۱] صورت گرفته است. در صنعت روش نیتروژنزدایی هیدروژنی

H₃PO₄ موجـود بـا غلظـت ۸۵wt./، تـا ۷۰ wt./ رقیـق شد، سـپس g ۵۰ از پیشسـاز آمـاده شـده در ۲۰۰ mL از اسـید رقیـق شـده و بهمـدت ۲ ۲ در دمـای C° ۲۰ خیسـانده شـد (نسـبت اشـباع ۲۶۸۸). سـپس تودههـای مرطـوب داخـل بوتـه چینـی ریختـه شـد و بهمنظـور کربنـه شـدن بهمـدت ۲ ۲ در کـوره الکتریکی بـا دمـای کربنـه شـدن بهمـدت ۲ ۲ در کـوره الکتریکی بـا دمـای H₃PO₄ درجـه قـرار گرفت. محصـولات فعـال شـده بـه طـور مکـرر بـا آب مقطـر داغ شسـته شـدند تـا بهPO H₃PO₄ داخ مسـته شـدند تـا به محلـول حاصـل بـه مقـدار ۵/۶ رسـید و در نهایـت نمونـه بـا محلـول حاصـل بـه مقـدار ۵/۸ رسید و در نهایـت نمونـه بـا محلـول حاصـل بـه مقـدار ۵/۸ رسـید و در نهایـت نمونـه نمستشـوی بیشـتر بـا آب مقطـر شسـته شـد. نمونههـای کامـل انجـام شـود. هـر گونـه NaOH باقیمانـده از طریـق نهایـی در دمـای ۲۸۳ بهمـدت ۲ ۲۴ خشـک و در نهایـی در دمـای شـداری شـدند.

مشخصهیابی مواد

برای تجزیده و تحلیل ساختار بلوری کربن فعال سنتز شده، الگوهای پراش اشعه ایکس (XRD) Cu-Kα مورد استفاده قرار گرفت. طیفسنجی مادون قرمز تبدیل فوریه (Avatar ، Thermo) (FT-IR) آمریکا) به منظور فوریده (FT-IR) (Avatar ، آمریکا) به منظور تعیین گروه عاملی های سطحی کربن فعال سنتز شده، انجام شد [۱۸]. به منظور بررسی مشخصات سطحی، تخلخل و سطح ویژه جاذب های مورد مطالعه از آنالیز BET (Sorp ، Bel) استفاده شد.

برای تجزیه و تحلیل ساختار بلوری کربن فعال سنتز شده، الگوهای پراش اشعه ایکس (XRD) Cu-Kα ، ژاپن) با تابش Cu-Kα مورد استفاده قرار گرفت. طیفسنجی مادون قرمز تبدیل فوریه (FT-IR) (Thermo ، Avatar)، آمریکا) بهمنظور تعیین گروه عاملیهای سطحی کربن فعال سنتز شده، انجام شد [۱۸]. بهمنظور بررسی مشخصات سطحی، تخلخل و سطح ویژه جاذبهای مورد مطالعه از آنالیز Bel، Sorp) BET، ژاپن) استفاده نیتروژنزدایی جذبی از سوخت ...

مورد استفاده قرار گیرد. سالانه مقادیر زیادی پوست سبز گردو به عنوان زایدات دفع می شود و از آنجا کے مطالعات دیگران نشان دادہ است کے این دستہ از زائدات دارای گروههای عاملی قوی از قبیل OH و CO هستند که این گروههای عاملے در جذب مـواد آلـی میتواننـد نقـش داشـته باشـند [۱۷].در ایـن مطالعه حدف جذبي تركيبات نيتروژني ايندول و کینولین از یک سوخت مدل به کمک کربن فعال تهیه شده از پوست سبز گردو بهعنوان یک جاذب زیستی، مورد بررسی قرار گرفت. مشخصات کربن فعال سنتز شده با آنالیزهای شناسایی FT- ، XRD IR و BET تعیین شد. پارامترهای مختلفی از جمله اثـر زمـان، دمـا، غلظـت اوليـه تركيـب نيتروژنـي و دوز جاذب بهعنوان پارامترهای طراحی فرآیند بررسی شد. همچنین، همدماهای تعادل جذب و پارامترهای سینتیکی در فرآیند تعیین شد.

مواد و روشها

مواد

نرمال هپتان (،n-C₇H1)، بهعنوان سوخت مدل با خلوص ۹۹٪ ایندول (IND) و کینولین (QUI) بهعنوان ترکیبات نیتروژنی و فسفریک اسید (H₃PO) برای پیش فرآوری با خلوص ۸۵٪ از شرکت سیگما آلدریچ خریداری شد. پوست سبز گردو از باغات کشاورزی در شهر ارومیه جمع آوری شد و بهعنوان پیشساز سنتز کربن فعال مورد استفاده قرار گرفت.

ابتدا به منظور حذف گرد و غبار و ناخالصیها، پوست سبز گردو به صورت کامل با آب مقطر شست و شو داده شد و پس از آن به منظور خشک شدن، به مدت h ۸ در دمای آزمایشگاه قرار گرفت. سپس پوست سبز گردو با دستگاه آسیاب آزمایشگاهی پودر شده و با الک با اندازه (مشبندی) ۶۰۰ الک شد، تا اندازه ذرات تقریباً یکنواخت به دست آید. فعال سازی پودرهای آماده شده به روش مشابهی با روش ارائه شده در مطالعه [۱۳] صورت گرفت، به گونه ای که

۱۶۲ مقاله پژوهشی

ارزيابي عملكرد جاذب

سوخت مدل، از انحلال ۱۰۰۰۰ ترکیب نیتروژندار (ایندول (IND) یا کینولین (QUI) در نرمال هپتان، تهیه شد. غلظت ترکیب نیتروندار تا ۲۰۰ ppm کاهش داده شد تا ظرفیت جدب سطحی در شرایط مختلف فرآیندی اندازه گیری شود. جاذب بهمیران g ۰/۰۵ g از سوخت مـدل آمـاده شـده افـزوده شـد. جـذب سـطحي تحـت فشـار اتمسـفری و دمـای آزمایشـگاه (C° ۲۵)، بهمـدت ۳۶۰ min انجـام شـد. تنظیـم دمـا به کمـک گرمکن الکتریکی مجھےز بے ہمےزن مغناطیسے، دماسنج و حمام روغن انجام شد. پس از پایان فرآیند جـذب سـطحی، محلـول بـا فیلتـر سـرنگی PTFE, hydrophobic, 0.5 μm) از جامد جدا شد و با استفاده از تحليل طيف سنج UV-1800, Shimadzu, Japan) UV تجزيمه و تحليل شد. از طول موجهای ۳۱۳ و ۲۸۷ سرای تعیین غلظتهای کینولین و ایندول استفاده شد. تعیین ظرفیت جـذب ترکیبات نیتروژندار از سـوخت، بـا استفاده از رابطه ۱ صورت گرفت:

$$Q_t = \frac{(C_i - C_f)V}{m} \tag{1}$$

که در آن C_i غلظت اولیه، C_f غلظت نهایی، Q_i مقدار (mL) جذب شده (mg/g) در زمان $V \cdot t$ حجم محلول m - c و m جرم جاذب (g) میباشد. همدمای جذب سطحی

به منظور مقایسه کمی رفتار جاذب در فرآیند جذب سطحی نیاز است که رابطه مناسبی برای نشان دادن همبستگی تعادل جذب تعیین شود. از این رو همدماهای جذب به عنوان روابط تعادلی که توزیع ماده جذب شونده بین دو فاز را برای یک فرآیند خاص جذب مشخص میکنند، بررسی میشوند [۱۹]. روابط همدما که در دمای ثابت مورد استفاده قرار می گیرند با مشخص نمودن نتایجی از قبیل ثوابت همدما و دادههای همدما، در طراحی و مدلهای سینتیک و انتقال جرم، مفید

واقع می شوند [۲۰]. مدل همدمای لانگمویر مـدل همدمـای لانگمویـر از طریـق رابطـه ۲ بررسـی می شود [۲۱ و ۲۲]: $\frac{C_{e}}{q_{e}} = \frac{C_{e}}{Q_{0}} + \frac{1}{Q_{0}b}$ (٢) کے در ایے رابطے c غلظےت تعادلے مے ادہ جےذب شونده (mg/L) و q_e مقدار جذب شده در حالت تعادل (mg/L) (mg/g) ، Q0 حداکثر میرزان ظرفیت جدب با واحد (mg/g) و b ثابت لانگمویر با واحد (L/mg) می باشند. ثابت تعادل همدمای لانگمویر را میتوان بهصورت یک ثابت بدون بعد که تحت عنوان فاکتور جداسازی (R₁) مشهور است به صورت رابطه ۳ بیان نمود [۲۰ و ۲۳]. $R_L = \frac{1}{1 + bC_0}$ (٣)

کـه در آن، _LR ضریـب جداسـازی و _C غُلظـت اولیـه ماده جـاذب (mg/L) است. در مـدل همدمـای لانگمویر، جـذب بهصـورت تـک لایـهای و سـطح جـاذب از نظـر انـرژی بهصـورت همگـن در نظـر گرفتـه میشـود، بهطوری کـه هـر مولکـول دارای آنتالپـی ثابـت بـوده و فرآینـد جـذب در تعـداد ثابتـی از مکانهـای یکسان و معـادل، بـدون برهم کنـش جانبـی بیـن مولکولهـای جذبشـده، حتـی در مکانهـای مجـاور، رخ میدهـد و همـه مکانهـا میـل ترکیبـی یکسانی بـرای جـذب دارنـد [۱۹ و ۲۴].

مدل همدمای فرندلیچ

مـدل همدمـای فرندلیـچ از رابطـه ۴ بررسـی میشـود [۲۰ و ۲۱]. $q_e = K_F C_e^{\frac{1}{n}}$ (۴) کـه در رابطـه ۴ K_f ثابـت جـذب فرندلیـچ برحسـب

 $\left(\frac{mg}{g}\right)\left(\frac{L}{mg}\right)$ است که ظرفیت جنب جاذب را مشخص می کند و n توان فرندلیچ است، که نشانگر شدت جذب می اشد که اگر در شدت جذب یا ناهمگنی سطح می اشد که اگر در بازه مقادیری بین ۱ تا ۱۰ قرار گیرد، جذب مطلوب است. برای این مدل همدما جذب صرفاً به یک

میشود، که رابطیه ۸ بیانگر رابطیه ایت مدل سینتیکی میباشد [۲۱]. $\frac{dq}{dt} = K_1 (q_e - q)^2 \qquad (\Lambda)$ (Λ) (η)

، t زمان (min) و _e طرفیت جاذب در زمان تعادل (mg.g⁻¹) میباشند. K2 نیـز ثابـت سـرعت مـدل شـبه مرتبـه دوم اسـت.

نتايج

تعيين مشخصات جاذب

پراش اشعه ایکس برای تأیید فاز و ساختار بلوری نمونه انجام شد و نتیجه در شکل ۱ نشان داده شده است. همانطور که در شکل ۱ مشاهده می شود، کربن فعال سنتز شده از پوست سبز گردو با پیکهای غالب در ۲ ۹ برابر با ° ۲۶/۶۱، ° ۴۳/۴۵ و ° ۴۶/۳۲ بهترتیب متناظر با صفحات کریستالی ارتورمبیک (۱۱۱)، (۱۰۰) و (۱۱۰) هستند. نیتروژنزدایی جذبی از سوخت ...

لایه محدود نمی شود، سطح جاذب ناهمگن در نظر گرفته شده و معمولاً برای سیستمهای آلی ناهمگن با توزيع غيريكنواخت گرماي جذب اعمال مي شود [۲۰ و ۲۵] این مدل برای سیستمهایی با غلظت بالا قابل استفاده نمی باشد [۲۱]. سينتيك فرأيند جذب سطحي بەمنظ ور بررسے ساز و کار فرآیند نیتروژنزدایی جذبی روابط سینتیکی شبه مرتبه اول و شبه مرتبه دوم بررسے شد. مدل شبه مرتبه اول یکے از پرکاربردترین روابط سینتیکی، مدل سینتیکی شبه مرتبه اول است و معمولاً برای جذب فیزیکے مناسب است. مدل سینتیکی شبہ مرتبہ اول براساس رابطـه ۵ بيـان میشـود: (۵) $\frac{dq}{dt} = k_L (q_e - q)$ با انتگرال گیری از رابطه ۵ و بررسی شرایط مرزی، رابطــه ۶ و پــس از سادهسـازی رابطــه ۷ بهدســت مي آيد: $\ln \frac{(q_e - q)}{a} = -k_L t$ (6) $q_{t} = q_{e}(1 - e^{-k_{L}t})$ (Y) در روابط فوق، q. ·q و k بهترتیب ظرفیت جاذب در زمان t (mg/g)، ظرفیت جاذب در زمان تعادل (mg/g) و ثابت سرعت سینتیکی (L/min) است [۲۵]. مدل سینتیک شبه مرتبه دوم در مـدل سـينتيكي شـبه مرتبـه دوم، فرآينـد جـذب

در مـدل سـینتیکی شـبه مرتبـه دوم، فراینـد جـدب همـراه بـا انجـام واکنـش شـیمیایی در نظـر گرفتـه

پر وش نفت شماره ۱۳۸، آذر و دی ۱۴۰۳، صفحه ۱۷۴–۱۵۹

است [۲۹]. فرآیند کربنسازی و فعالسازی یک حلقه آروماتیک یا ارتعاش کششی C=C ایجاد کرده است کـه در حـدود ۱۴۰۰ cm⁻¹ مشـاهده می شـود [۳۱]. افزایش شدت پیک در حدود ۱۴۰۰ cm⁻¹ منجر به افزایے ش ظرفیے جےذب می شود. هنگامی کے کربےن فعال بهعنوان يك جاذب عمل مي كند، برخي از تعاملات جذب از جمله پیوند هیدروژنی و جاذبه الكترواستاتيكي بين اين گروههاي عاملي و جاذب وجود دارد که به معنی جذب گستردهتر و ظرفیت جـذب بیشـتر اسـت [۳۱]. نـوار واقـع در حـدود ⁻⁻ ۱۴۵۸ بـ ه گـروه يـون کربوکسـیلات نسـبت داده شـد [۲۸]. ظرفیت جـذب کربـن فعـال بـه مسـاحت سـطح و حجم منافذ أن مربوط مى شود. سطح و حجم منافذ در طـول فرآیندهـای فعالسـازی افزایـش مییابـد. شــکل ایزوتـرم جــذب میتوانــد اطلاعـات کیفــی در مورد فرآیند جذب و وسعت سطح در دسترس برای جاذب ارائه دهد. همدمای BET کربن فعال سنتز شده از پوست سبز گردو در شکل ۳ نشان داده شده است. از شکل همدما، با توجه به طبقهبندی IUPAC، مشخصات همدما را می توان به عنوان نوع I طبقهبنـدی کـرد کـه نشـاندهنده سـاختارهای ریـز منافذ متراکم است و نمودار جذب تک لایه را نشان میدهـد. در فشـارهای نسـبی کـم، یـک افزایـش سريع در همدماى جذب-واجـذب مشاهده مىشـود که بهدنبال آن یک فلات تقریباً افقی در فشارهای نسبی بالاتر، نشاندهنده مواد جامد بسیار ریز متخلخل است.

علاوه ایر این پیکها، تعدادی پیک در ۲ ۴ برابر با ° ۱۵/۱۳، ° ۲۳/۱۸۶، ° ۲۴/۱۶ و ° ۳۱/۶۴ متناظر با صفحات (۲۰۲)، (۱۱۳)، (۲۱۳) و (۰۲۱) وجود دارد که به صفحات کریستالی مونوکلینیک استیلن دی فنیل مربوط میشود. نتایج نشان میدهد که در مراحل کربونیزاسیون و آمادهسازی کربن فعال آمادهسازی شده از پوست سبز گردو، مقداری از سلولز پوست سبز گردو به کربن تبدیل نشده است [۲۶ و ۲۷]. ظرفیت جـذب کربـن فعـال بـه وجـود بسـياري از گروه های عاملی شیمیایی در سطح نیز بستگی دارد. طیف FT-IR برای کربن فعال تهیه شده از پوست سبز گردو در شکل ۲ نشان داده شده است. برای کربن فعال، نوار پهن و مسطح در ^۱-۳۲۰۰ cm-۳۶۰۰ میتواند به ارتعاش کششی O-H مربوط باشد [۲۸] و در ۲۹۲۳ ، ۱۹۳۳ و ۸۴۱ cm^۱ به کشش C-H اشـاره می شـود]۲۹و ۳۰[. قلههـای ۲۳۳۸ و CH ۲۳۶۲ ، گروههای C=C را بهدلیل کشش متقارن یا نامتقارن نوار آليفاتيک نشان میدهند که در طول کربنسازی افزایش یافته است [۲۸]. پیکهای بین ۲۰۰۰ ۲۶۰۰ – ۱۷۵۰ به ییوند C=O (ییوند کربونیا) در کربوکسیلیک اسید، کتون ها و آلدئید اشاره میکنند. پیکهای مشاهدهشده در ^۱-۱۰۰۰ س ۱۳۸۰، ارتعاش CO را در گروههای فنال و آلکوکسی نشان میدهند [۲۹]. پیوند C-H در آلکنها توسط پیکهایی در ۲۰۰۰ cm⁻¹ تشخیص داده می شود. این یافته ها نشان می دهد که کربن فعال تھیے شدہ غنے از گروہ ہای عاملے اسےدی

نیتروژنزدایی جذبی از سوخت ...

شکل ۳ هم دماهای جذب سطحی-دفع سطحی نیتروژن برای کربن فعال سنتز شده

سطحی برای ایندول تا زمان min و کینولین تا زمان ۱۲۰ min با شدت بیشتری افزایش یافت و يـس از آن تقريبا ثابت شـد، كـه ايـن امـر بهميـزان بالای محل های جذب در لایه بیرونی جاذب ها در زمان های ابتدایی فرآیند مربوط می شود. همچنین، با افزایش زمان جذب، مکانهای جذب جاذبها به تدريج توسط تركيبات ايندول و كينولين اشغال می شـود و ظرفیـت جـذب پـس از h ۶ بـدون تغییـر قابل توجـه بـه حـد اشـباع مىرسـد [٣۴]. محيـط ايجـاد شده توسط مکان های فعال کربن فعال سنتز شده از پوست سبز گردو منجر به ظرفیت جذب mg.g-1 ۴۲/۲۶ ایندول و ۳۷/۶۸ mg.g⁻¹ کینولین در ۳۶۰ min شد. با گذشت زمان در مرحله اولیه، تعداد زیادی مکان جاذب خالی است که در آن مولکول های حل شونده می توانند جذب شوند و پس از گذشت مدتی نیروهای دافعه بین فاز تودهای و مولکولهای حل شونده و سطح جامد ایجاد می شوند که در نتیجه جـذب مشـکل میشـود. همچنیـن، در ابتـدای فرآینـد جـذب سـطحى منافـذ جـاذب بـا مولكولهـاى حـل شونده اشباع می شود و در مرحله بعد مولکول های جـذب شـونده بايـد بـه داخـل ريـز منافـذ نفـوذ كننـد و با مقاومت بالایی مواجه می شوند [۳۵]. شکل ۴ اثر زمان را بر جـذب سـطحی نشـان میدهـد. اثر دمای جذب سطحی برروی نیتروژنزدایی جذبی شکل ۵ اثر دماهای مختلف را برروی نیتروژنزدایی جذبی در محدوده دمای ۲۵ تا C° ۴۰ در مدت زمان ۳۶۰ min و g ۲۶۰ جاذب نشان می دهد.

عدم وجود حلقه يسماند نشان دهنده عدم وجود مزوحفره است و نشان میدهد که کربن فعال سنتز شده از یوست سبز گردو عمدتا حاوی ریز منافذ با سهم کوچکی از مزوحفره است [۳۱]. خواص سطحی کربن فعال سنتز شده از پوست سبز گردو در جدول ۱ نشان داده شده است. مشخص شد که مساحت سطح، حجم منافذ كل و اندازه منافذ كربن فعال بەدىست آمدە بەترتىب ۵۰۲/۲۷ m²/g،۵۰۲/۲۷ س و ۴/۴۱ Å بود. تکامل ساختار منافذ با فعال سازی با اسید فسفریک بهدلیل ماده شیمیایی باقیمانده در نمونههای کربنی شده است که بعداً شسته شده و منجر به تشکیل تخلخل در کربن ها می شود [۳۲]. مقدار خاکستر براساس استاندارد ASTM ۲۸۶۶-D تعیین شد و میزان آن ۰/۵۳٪ محاسبه شد. مقدار پایین خاکستر تولید شده بیانگر پتانسیل بالا برای تولید کربن فعال با کیفیت بالا است. اثر زمان تماس برروى نيتروژنزدايي جذبي

به منظ ور ایجاد شرایط تعادل جذب و درک اثر مدت زمان جذب بر کمیت جذب شده، آزمایشات جذب در یک بازه زمانی h انجام شد. زمان جذب سطحی یکی از مهمترین عوامل در تعیین ماهیت و میزان جذب سطحی برروی جاذب کربن فعال سنتز شده است، زیرا زمان تماس طولانی تر برای جذب سطحی به رفع انسداد ترکیبات ایندول و کینولین کمک میکند. گزارش شده است که زمانهای تماس طولانی باعث افزایش دانسیته الکترونی و واکنش بیشتر π-π می شود [۳۳]. سرعت جذب

180

یر و از منابع ۱۳۸۰، آذر و دی ۱۴۰۳، صفحه ۱۷۴–۱۵۹

حجم کلی حفرہ (cm³/g)	اندازه ذره (nm)	حجم حفرہ (cm³/g)	اندازه حفره (nm)	سطح ویژه (m²/g)	نمونه
•/۵۵۴۱	۱/۲۶	۰/۴۰ <i>٨۶</i>	4/4177	۵·۲/۲۷	کربن فعال از پوست سبز گردو

جدول ۱ تحلیل سطح ویژه برای کربن فعال سنتز شده از پوست سبز گردو

شکل ۴ اثر زمان جذب سطحی برروی حذف کینولین و ایندول

شکل ۵ اثر دمای جذب سطحی برروی تبدیل کینولین و ایندول

باعــث کاهــش هزینههـا و ایمنــی فرآینــد میشــود. اثر مقدار جاذب برروی نیتروژنزدایی جذبی

معمولا، جذب سطحی با افزایش مقدار جاذب افزایش می یابد، که این امر به دلیل افزایش تعداد مکانهای فعال ایجاد شده برای جذب سطحی است [۳۶]. شکل ۶، اثر مقدار جاذب را در محدوده دوز جاذب ۲۰/۰۳ تا ۶ ۲۰/۰ به ازای ۱۰ سا ۲۰ محلول برروی حذف ایندول و کینولین نشان می دهد و دریافت می شود که افزایش مقدار جاذب، فعالیت نیتروژن زدایی را ارتقا می دهد. g ۲۰/۰ جاذب کربن فعال سنتز شده منجر به ظرفیت جذب ۸/۲۹ و فعال سنتز شده منجر به ظرفیت جذب افزایش دوز جاذب از ۲۰/۰ تا ۲۰/۰ در ابتدا ظرفیت جذب افزایش یافت و پس از آن کاهش یافت. با توجه به شکل، افزایش دما منجر به کاهش ظرفیت جذب برای ترکیب ایندول و کینولین می شود، هر چند این کاهش ظرفیت با شدت زیادی همراه نبود. با افزایش دما از ۲۵ به ۲° ۲۰ ظرفیت جذب ایندول از ۴۲/۲۶ به ۲^{-۱} ۳۹.۹ mg.۳ ۳۳/۵۲ mg.g⁻¹ به ۲۰ ۳۹.۶ mg.g ۳۳/۵۲ mg.g-1 به ۲۸/۶۸ به ۲۰ ۳۶.۶ ۲۳/۵۲ mg.g کاهش یافت. پیرامون کربن فعال سنتز شده از پوست سبز گردو در دمای ۲° ۲۵ ظرفیت جذب پوست سبز گردو در دمای ۲° ۲۵ ظرفیت جذب برای ترکیب ایندول و کینولین به ترتیب ۴۲/۲۶ برای ترکیب ایندول و کینولین ساحی ایجاد و ۲۰ ۳۰.۶ mg.g ملاحظهای در مقدار ظرفیت جذب سطحی ایجاد نکرد. از آنجایی که فرآیند جذب سطحی در ارتقا نمی دهد [۳۴]. دمای پایین در فرآیندهای صنعتی

شکل ۶ اثر مقدار جاذب برروی تبدیل کینولین و ایندول

بهترین ترین مدل برای جذب ترکیبات نیتروژنی ایندول و کینولین با استفاده از کربن فعال سنتز شدہ مہم است. برای مطالعہ عملکرد تعادلے کرین فعال سنتز شده از یوست سبز گردو، همدماهای لانگمویر و فروندلیچ بررسی شدند. جدول ۲ نیز ثوابت همدمای لانگمویر و فرندلیچ را ارائه میدهد. براساس شکل ۸، ظرفیت جـذب تعادلے بـا افزایـش غلظت تعادلی ایندول و کینولین افزایش می یابد. شـکل ۸- الـف همدماهـای جـذب سـطحی را بـرای کربن فعال سنتز شده از پوست سبز گردو برای هـر دو ترکيـب نيتروژنـی اينـدول و کينوليـن را نشـان میدهـد. بهمنظـور یافتـن مقـدار R² ، Q₀ ، R بـرای همدمای لانگمویر برای جذب ترکیب نیتروژنی ایندول و کینولین توسط کربن فعال سنتز شده، نمودار C/qe در برابر q رسم شد. حداکثر ظرفیت جـذب سـطحی (qm) بـا اسـتفاده از همدمـای لانگمویـر موجود در شکل ۸- ب تعیین شد. حداکشر ظرفیت جـذب سـطحى اينـدول و كينوليـن بـرروى كربـن فعـال سنتز شده از پوست سبز گردو بهترتیب ۴۴/۶۴ و ۳۹/۵۲ mg.g⁻¹ بود. کربن فعال سنتز شده از پوست سبز گردو، ایندول را بهمیزان بیشتری جذب کرده است. با این حال، نموداری از _{BQ} در برابر _{BQ} ب_رای همدم_ای فروندلی_چ رس_م ش_د. نم_وداری از logQ در برابر المحمد المحم شد. تمام ثابتها و ضرایب همبستگی در جدول ۲ خلاصـه شـده اسـت.

همچنین، برهمکنش بین ترکیب ایندول و جاذب کرب فعال سنتز شده در مقایسه با کینولین مؤثرتر بود و برای حذف ترکیب ایندول در مقایسه با ترکیب کینولین به دوز جاذب پایینتری نیاز بود. افزایش فعالیت با افزایش مقدار جاذب بهعلت فراهم شدن مقادیر بیشتری مکانهای فعال برای برهمکنش و جذب سطحی اجزای فعال است [۳۶]. اثر غلظت اولیه کینولین برروی نیتروژنزدایی جذبی

شکل ۷، جـذب سـطحی اینـدول و کینولیـن را بـرای غلظتهای اولیه متفاوت ایندول و کینولین در محدوده غلظت ۱۰۰ تا ۲۵۰ ppm نشان میدهد. همچنان که از شکل ۷ مشاهده می شود، کربن فعال سنتز شده در غلظتهای پایین تر (کمتر از ۲۰۰ ppm برای ایندول و کینولین) سرعت جذب کمتری دارد. با افزایش غلظت به ۲۰۰ ppm ظرفیت جـذب مقـدار كمـی ارتقـا یافتـه و در غلظتهای بالاتـر كاهــش مي يابـد. ايـن افزايـش احتمـالاً از آنجايي كـه گرادیان غلظت افزایش یافته است، ارتقا یافته است. با این حال، در غلظتهای اولیه بالای کینولین و ایندول (بالاتر از ۲۰۰ ppm)، عملکرد جذب بهدلیل ارتباط مولکول های ایندول و کینولین در مورد مکان های جاذب کاهش یافت [۳۷]. این روند معکوس را میتوان به مانع فضایت یا تعامل دافعه بين تركيبات نيتروژنى بەدليل كاهش فضاى منافذ نسیت داد [۳۸].

همدمای جذب سطحی

تجزیه و تحلیل دادههای همدما برای یافتن

پر وش نفت شماره ۱۳۸، آذر و دی ۱۴۰۳، صفحه ۱۷۴-۱۵۹

شکل ۷ اثر مقدار کینولین و ایندول جذب شده برروی جاذب در غلظتهای مختلف

جدول ۲ پارامترهای همدمای جذب لانگمویر و فرندلیچ برای کربن فعال سنتز شده

كينولين	ايندول	پارامترهای مدل	مدل	
1.188	۱۰/۵۹	K _L (L/mg)		
٣٩/۵٢	** 1/27 ** /8*			
•/•• • \ \ -•/•••\\"	•/••1٣-•/••٢٨	R _L	لانگموير	
•/٩٩٩٧	•/٩٩٩١	R ²		
19/178	۱۷/۸۴۶	K _F (mg/g)		
۶/۷۷	۷/۲۶	N	فروندليچ	
• /٨٣ ١ ٧	۰/۸۸۶۷	R ²		

۱. ۵۰ الف y = 0.0253x + 0.2682 $R^2 = 0.9997$ ●QUI ۹ ۴۵ ٨ **▲**IND ظرفیت جذب تعادلی (g/gm) ۱۰ ۵ ۵ ۵ ۵ ۱ γ ۶ Ce/qe ۵ OUI ۴ $\cdot/ \Upsilon \Psi_X + \cdot/ \cdot \Upsilon \Psi_Y =$ -----IND ٣ $\cdot/9991 = {}^2\mathbf{R}$ ۲ ۱ ۵ . . ۱۰۰ ٢٠٠ ۳۰۰ ۴. . ۱۰۰ ٢٠٠ ۳۰۰ ۴. . غلظت تعادلی (ppm) غلظت تعادلی (ppm) ۳/۹ ./.... ج $\begin{array}{c} y = 0.1476 x + 2.9627 \\ R^2 = 0.8317 \end{array}$ ۳/۸ A * A * •/••* -QUI ۳/۷ • QUI -IND ./...۲۵ فاكتور جداسازى ۳/۶ **▲**IND •/•• • р ц ц ./..10 $\begin{array}{c} y = 0.1376 x + 2.8906 \\ R^2 = 0.8867 \end{array}$ ۳/۴ ۰/۰۰۱ ٣/٣ •/•••۵ ۳/۲ ٠ ۳/۱ . ۵۰ ۱.. ۱۵. ۲.. ۲۵۰ ۳.. ۳۵۰ ۱ ۵ ۶ • ۲ ٣ ۴ ۷

شــکل ۸ الـف) همدماهـای جـذب سـطحی، ب) نمـودار لانگمويـر، ج) نمـودار فرندليـچ، د) فاکتـور جداسـازی پيرامـون کربـن فعـال سـنتز شـده

In C_e

غلظت اوليه (ppm)

پژوهش های پیشین مقایسه شد. جدول ۳ مقایسه ای از بیشترین ظرفیت جذب سطحی کربن فعال ستز شده از پوست سبز گردو با سایر کربن فعال های سنتز شده را ارائه میدهد. بررسی سینتیک نیتروژن زدایی جذبی

مطالعه سینتیک جذب برای توصیف نرخ جذب ترکیبات نیتروژنی ایندول و کینولین است که زمان ماند جـذب در سـطح مشـترک جامد/محلـول را کنتـرل میکند. برای تعیین سینتیک جذب ترکیبات نیتروژنی ایندول و کینولین برروی کربن فعال سنتز شده از پوست سبز گردو، از دو مدل سینتیکی شبه مرتبه اول و شبه مرتبه دوم برای تجزیه و تحلیل دادههای تجربی استفاده شد. اثر ظرفیت جذب در یک دورہ زمانے در بخےش بررسے اثر پارامتے زمان ہے جـذب سـطحی ارائـه شـده اسـت. از شـکل ۴، در مـدت h ۶، می *ت*وان مشاهده کرد که اثر جذب به تدریج با توجـه بـه زمـان افزايـش مىيابـد. همچنيـن مىتـوان مشاهدہ کرد کے بین ۲۴۰ min تا ۳۶۰ اثر جذب پایدار می شود. توضیح این امر این است که به حداکثر جذب یا حالت جذب تعادل رسیده است، به این ترتیب کربن فعال سنتز شده از پوست سبز گردو دیگر نمی تواند نیتروژن را جذب کند، زیرا منافذ کربن کاملاً با مولکول های ترکیبات نیتروژنی ایندول و کینولین پر شده است. نموداری از q, (mg/g) در مقابل t (min) در شکل ۹ برای سینتیک شبه مرتبه اول ترسیم شده است. برای سینتیک مرتبه دوم، نمودار t/q در برابر (min) در شکل ۱۰ رسم شده است. با مقایسه گرافیکی دو نمودار، می توان نتیجـه گرفـت کـه فرآینـد جـذب ترکیبات نیتروژنی ایندول و کینولین با استفاده از کربن فعال سنتز شده از پوست سبز گردو به عنوان جاذب از مـدل شـبه مرتبـه دوم پيـروی میکنـد. پارامترهـای سینتیکی با برازش منحنی غیرخطی تعیین شدند و نتایج در شکلهای ۹ و ۱۰ ارائه شده است. دریافت شد که دادههای سینتیکی جذب سطحی بهخوبی با مدل شبه مرتبه دوم مطابقت دارند.

مقادیـ R² از دو مـدل هـم دمـای اعمـال شـده بـرای جـذب تركيـب نيتروژنـی اينـدول و كينوليـن توسـط کربن فعال سنتز شده از پوست سبز گردو بهدست آمده است. مدل فرندلیچ بر پایه دو فرضیه استوار است. براساس فرض اول، ماده جذب شونده در چند لایے برروی سطح جاذب جذب می شود و براساس فرض دوم، جاذب اشباع نشده و پیوند همیشگی بين ماده جذب شونده و جاذب وجود دارد [۳۹]. براساس مـدل فرندلیـچ، مقـدار ثابـت n در همدمـای فرندلیے برای ترکیب ایندول و کینولین بهترتیب ۷/۲۶ و ۶/۷۷ می باشد، از آنجاییکه این مقدار بین ۲ تـا ۱۰ مـی باشـد فرآینـد جـذب سـطحی بهخوبـی انجام پذیرفته است. براساس نتایج موجود در جدول ۲، برای هر دو ترکیب نیتروژنی ایندول و کینولین، طبق مقادير مربع خطاها (R²) ميزان انطباق نتايج تجربی با مدل های جذب لانگمویر و فروندلیچ مناسب میباشد. ترتیب مربع خطاها به صورت لانگموير> فروندليچ مىباشد. بنابراين، مىتوان سطح هر دو جاذب را همگن و جذب را به صورت تـک لایـه فـرض کـرد بـه گونـهای کـه مولکولهـای جـذب شـده هیـچ برهمکنشـی بـا یکدیگـر ندارنـد. از جـدول ۲ نیـز میتـوان مشـاهده کـرد کـه همدمایـی کے میتوانے برای نشان دادن و تناسب بھتے جذب نيتروژن توسط كربن فعال سنتز شده با پوست سبز گردو استفاده شود، همدمای لانگمویر برای کینولین و ایندول است. این به این دلیل است که محدوده مربوط به مقادیر R² همدمای لانگمویر و فروندلیچ برای کینولین بهترتیب ۱۹۹۹/۰ و ۸۳۱۷/۱۰ست. با این حال، محدودہ مربوط بے مقادیے R² ہمدمای لانگمویر و فروندلیچ برای ایندول بهترتیب ۰/۹۹۹۱ و ۰/۸۸۶۷ است. برای بررسی مطلوبیت مدل لانگمویر از فاکتـور جداسـازی (R₁) اسـتفاده شـد، بـا توجـه بـه اینکه فاکتور جداسازی بین صفر تا یک میباشد، فرآيند جـذب مطلـوب خواهـد بـود. بيشـترين ظرفيـت جـذب سـطحي كربـن فعـال سـنتز شـده از پوسـت سـبز گـردو بـا جاذبهـای کربـن فعـال گـزارش شـده در

پر وش نفت شماره ۱۳۸، آذر و دی ۱۴۰۳، صفحه ۱۷۴-۱۵۹

	بشين	بروهشهای پ	محتلف پ	
مرجع	بیشترین ظرفیت جذب سطحی (mg/g)	تر کیب نیتروژنی	سطح ویژہ (m²/g)	جاذب
[۴۰]	•/١۶	ايندول كينولين	-	کربن فعال اصلاح شده با اسید سولفوریک (MAC)
[۴۱]	•/۶٩٨	<u>پيرول</u> پيرول	۳۵۴/۷۶	كربن فعال گرانولي
[47]	·/۲۶۴ ۲/۸۵۷	ايندول ايندول كينولين	<u>ነ•</u> ۴۸/۷	کربن فعال اصلاح شده با اکسیداسیون (OAC)
[44]	<i>۴۴</i> /۳۷	<u>ليترين</u> ايندول	۳۵۵	کربن فعال گرانولی
[44]	۲/۲۱	كينولين	۵۳۹	کربن فعال گرانولی اصلاح شدہ با روی (Zn-GAC)
[40]	١/۴١	كينولين	۵۵۳/۲	کربن فعال گرانولی اشباع شده با نیکل (Ni-GAC)
[49]	۱/۵۲۶۸	كينولين	١٨٢٩	کربن فعال اکسید شده با پرسولفات آ ب م م (۱۱۷ م
	۱/۳۴۶۴ ۱/۰۶۵۹	ايندول كاربازول	_	اموديوم ₈ 22 ₂ 0% (۱۹۱۱م)- AC
[44]	۱۱/۵	کينولين	۹۹۵	کربن فعال اصلاح شده با نانوذرات آهن
[۴٨]	189/4	كينولين	١٧۴	كربن فعال گرانولي
	۲۰/۳۷	پيريدين		
[49]	٠/٨٠٩۴	ايندول		كربن فعال اصلاح شده با هيدروكلريك
	٠/٤٧٠٨	كينولين		اسيد
مطالعه حاضر	٣٩/۵٢	كينولين	۵۰۲/۲۷	كربن فعال سنتز شده از پوست سبز
	<i>kk\</i> 2k	tax.1		گردو

جدول ۳ مقایسه بیشترین ظرفیت جذب سطحی کربن فعال سنتز شده از پوست سبز گردو برای حذف ترکیبات نیتروژنی مختلف یژوهش های پیشین

نتيجه گيرى

در این مطالعه با استفاده از ضایعات پوست سبز گردو کربن فعال سنتز شد. پارامترهای مختلف زمان، دما، دوز جاذب و غلظت اوليه تركيب نيتروژنی کینولین و ایندول در فرآیند نیتروژنزدایی جذبی از سوخت مدل نرمال - هپتان بررسی شد. زمان یکی از پارامترهای مهم در حدف ترکیبات نیتروژنی بود. محیط ایجاد شده توسط مکان های فعال کربن فعال سنتز شده از یوست سبز گردو منجر به ظرفیت جـذب ۴۲/۲۶ ایندول و mg.g-1 ۳۷/۶۸ کینولین در ۳۶۰ min شد. افزایش دما منجر به کاهش ظرفیت جذب برای ترکیب ایندول و کینولین شد، هر چند این کاهش ظرفیت با شدت زیادی همراه نبود. با افزایش دما از ۲۵ به ° ظرفیت جـذب اینـدول از ۴۲/۲۶ بـه ۳۹/۰۹ mg.g-۱ جاذب و برای کینولین از ۳۸/۶۸ به ۳۳/۵۲ mg.g-۱ کاهـش يافـت. g ۰/۰۵ جـاذب کربـن فعـال سـنتز شـده منجر به ظرفیت جذب ۴۳/۰۸ و ۴۱/۷۹ mg.g-۱ برای ایندول و کینولین شد. با افزایش دوز جاذب از ۰/۰۳ تا ۰/۰۵ در ابتدا ظرفیت جذب افزایش یافت و پس از آن کاهـش یافـت. همچنیـن، برهم کنـش بیـن ترکیـب ایندول و جاذب کربن فعال سنتز شده در مقایسه با کینولین مؤثرتر بود و برای حذف ترکیب ایندول در مقایسه با ترکیب کینولین به دوز جاذب پایین تری نیاز بود. کربن فعال سنتز شده در غلظتهای یایینتر (کمتر از ۲۰۰ ppm برای ایندول و کینولین) سرعت جـذب کمتـری دارد. بـا افزایـش غلظـت بـه ppm ۲۰۰ ظرفیت جـذب ارتقـا یافتـه و در غلظـت هـای بالاتر کاهـش مـی یابـد. بـا ایـن حـال، در غلظتهـای اولیـه بالای کینولین و ایندول (بالاتر از ۲۰۰ ppm)، عملکرد كاتاليزورى بهدليل ارتباط مولكول هاى ايندول و کینولین در مورد مکانهای جاذب کاهش یافت. طبق مقادير مربع خطاها (R²) ميزان انطباق نتايج تجربی با مدل جذب لانگمویر مناسب میباشد. ترتيب مربع خطاها بهصورت لانگموير>فرندليچ بود.

ايـن بديـن معناسـت كـه جـذب سـطحى اينـدول و كينولين عمدتا توسط برهم كنشهاى شيميايي بين واكنش گرها انجام می شود [۵۰]. همچنین، ثابت سرعت برای جذب سطحی ایندول مقادیر بیشتری نسبت به کینولین داشت و سرعت جذب سطحى ايندول نسبت به كينولين بيشتر بود اين امر نشان میدهد که نیروهای چسبندگی بیشتری بين ايندول و مكان هاى فعال جاذب كربن فعال نسبت به کینولین وجود دارد [۵۱]. بنابراین، کربن فعال جاذب بهتری برای ایندول نسبت به کینولین بود. مقادیر R² برای مدل سینتیکی شبه مرتبه دوم ۰/۹۹۹۹ برای ایندول و ۰/۹۹۸۹ برای کینولین بود. مقادیر R² برای مدل سینتیکی شبه مرتبه اول ۰/۷۷۹۴ برای ایندول و ۰/۸۵۳۹ برای کینولین بود. بنابراین، رفتار جذب عمدتاً از مدل سینتیکی شبه مرتبه دوم تبعيت مي كند. جدول ۳ پارامترهاي سينتيكي براى فرآيند جذب سطحى پيرامون كربن فعال سنتز شده برای ایندول و کینولین را نشان میدهـد. مکانیزمهـای مختلفـی بـرای تشـریح فرآینـد جذب سطحى ايندول وكينولين نظير تشكيل پيوند هيدروژنی، نيروهای واندروالس، برهم كنش اسيد-باز، کمپلکے س شدن و برہم کنے π پیشے ہاد شدہ – π است [۵۲]. گزارش شده است که در کربن فعال، نیتـروژن الکترونگاتیـو میتوانـد بـا هـر گـروه قطبـی برروی سطح کربن یا با برهم کنش π-π بین حلقه آروماتیک کینولین و لایههای گرافیتی در کربن احاط به شود. همچنین، سطح گروه های اکسیژنی ماده کربنے همانند کربوکسیلیک و هیدروکسیل میتوانند تشکیل پیوند هیدروژنی با نیتروژن را ارتقا دهند. Xiao و همکارانـش [۵۳] گـزارش کردهانـد کـه جـذب سطحى كينولين برروى كربن فعال احتمالا بهعلت برهم کنش های π-π و پیوند هیدروژنی نسبت به برهم كنشهاى قطبى با نيتروژن الكترونگاتيو بیشتر رخ دهد. علاوهبراین، پیوند هیدروژنی یکی از مکانیزمهای اصلی برای جذب سطحی ترکیبات نیتروژنی خنشی مانند ایندول است [۵۴]. پر هوش نفت شماره ۱۳۸، آذر و دی ۱۴۰۳، صفحه ۱۷۴–۱۵۹

۱۷۲ مقاله پژوهشی

مراجع

تعاملے با ہے ندارنےد. ہمچنیےن، مدل سینتیکی شبہ مرتبه دوم رفتار سینتیکی را بهتر توصیف کرد.

بنابرایــن، میتــوان ســطح جــاذب را همگــن و جــذب را بهصــورت تــک لایــه در نظــر گرفــت بهصورتیکــه مولکولهــای جــذب شــده اینــدول و کینولیــن هیــچ

[1]. Bhadra, B.N., & Jhung, S.H., (2019). Oxidative desulfurization and denitrogenation of fuels using metal-organic framework-based/-derived catalysts, Applied Catalysis B: Environmental, 259, 118021. DOI:10.1016/j. apcatb.2019.118021

[2]. Ahmed, I., & Jhung, S.H., (2014). Adsorptive denitrogenation of model fuel with CuCl

loaded metal-organic frameworks (MOFs), Chemical Engineering Journal, 251, 35-42. DOI:10.1016/j. cej.2014.04.044

[3]. Ahmed, I., Hasan, Z., Abedin Khan, N., & Hwa Jhung, S., (2013). Adsorptive denitrogenation of model fuels with porous metal-organic frameworks (MOFs): Effect of acidity and basicity of MOFs, Applied Catalysis B: Environmental, 129, 123-129. DOI:10.1016/j.apcatb.2012.09.020

پژوهـش نفـت، 30 (111)، 30-14. doi.org/10.22078/pr.2020.3827.2743. 14-30. [5]. Shiraishi, Y., Tachibana, K., Hirai, T., & Komasawa, I., (2002). Desulfurization and denitrogenation process for light oils based on chemical oxidation followed by liquid– liquid extraction, Industrial & Engineering Chemistry Research, 41(17), 4362-4375. doi:10.1021/ie010618x

[6]. Ahmed, I., Hasan, Z., Abedin Khan, N., & Hwa Jhung, S., (2013). Adsorptive denitrogenation of model fuels with porous metal-organic framework (MOF) MIL-101 impregnated with phosphotungstic acid: Effect of acid site inclusion, Journal of Hazardous Materials, 2013, 250, 37-44, doi.org/10.1016/j.jhazmat.2013.01.024.

[7]. Hernández-Maldonado, A.J. & R.T. Yang, (2004). Denitrogenation of transportation fuels by zeolites at ambient temperature and pressure, Angewandte Chemie, 116(8), 1022-1024. DOI:10.1002/anie.200353162

[8]. Chen, X., Abdeltawab, A.A., Al-Deyab, S.S., Zhang, J., Yu, L., & Yu, Guangren., (2014). Extractive desulfurization and denitrogenation of fuels using functional acidic ionic liquids, Separation and Purification Technology, 133, 187-193. DOI:10.1016/j.seppur.2014.06.031

[9]. Ahmed, I. & S.H. Jhung, (2016). Adsorptive desulfurization and denitrogenation using metal-organic frameworks, Journal of Hazardous Materials, 301, 259-276. DOI:10.1016/j.jhazmat.2015.08.045

[10]. Ishihara, A., Wang, D., Dumeignil, F., Hiroshi Amano, F., Weihua Qian, E., Kabe, T., (2005). Oxidative desulfurization and denitrogenation of a light gas oil using an oxidation/adsorption continuous flow process, Applied Catalysis A: General, 279(1-2), p. 279-287. DOI:10.1016/j.apcata.2004.10.037

[11]. Kim, J.H., Hyung Kim, J., Ma, X., Zhou, A., & Song, C., (2006). Ultra-deep desulfurization and denitrogenation of diesel fuel by selective adsorption over three different adsorbents: A study on adsorptive selectivity and mechanism, Catalysis Today, 111(1-2), 74-83. DOI: 10.1016/j.cattod.2005.10.017

[12]. Nowicki, P., J. Kazmierczak, & R. Pietrzak, (2015). Comparison of physicochemical and sorption properties of activated carbons prepared by physical and chemical activation of cherry stones, Powder Technology, 26, 312-319. DOI:10.1016/j.powtec.2014.09.023

[13]. Attia, A.A., B.S. Girgis, & N.A. Fathy, (2008). Removal of methylene blue by carbons derived from peach stones by H_3PO_4 activation: batch and column studies, Dyes and Pigments, 76(1), 282-289. DOI:10.1016/j. dyepig.2006.08.039

[14]. Wu, F.-C., R.-L. Tseng, & R.-S. Juang, (1999). Pore structure and adsorption performance of the activated carbons prepared from plum kernels, Journal of Hazardous Materials, 69(3), 287-302. DOI:10.1016/j. jcis.2005.02.033

[15]. Angin, D., (2014). Production and characterization of activated carbon from sour cherry stones by zinc chloride, Fuel, 115, 804-811. DOI:10.1016/j.fuel.2013.04.060

[16]. Jahangiri, M., Shahtaheri, S.J., Adl, J., Rashidi, A., Kakooei, H., Forushani, A.R., Nasiri, G., Ghorbanali, A., Ganjali, M.R., (2012). Preparation of activated carbon from walnut shell and its utilization for manufacturing organic-vapour respirator cartridge, Fresenius Environmental Bulletin, 21(6),1508-1514.

[17]. Liu, J., Meng, M., Li, C., Huang, X., & Di, D. (2008). Simultaneous determination of three diarylheptanoids and an α-tetralone derivative in the green walnut husks (Juglans regia L.) by high-performance liquid chromatography with photodiode array detector. Journal of Chromatography A, 1190(1-2), 80-85.

امین علمداری و همکاران ۱۷۳

[۱۸]. زنـدی، ۱.، اکبـری سـنه، ر. و رحمانـی، ف.، (۱۴۰۳)، ارزیابـی خـواص سـاختاری-نوری و عملکـرد کاتالیسـتی فتوکامپوزیـت اتصـال ناهم گـون BiOI-CuO تعبیـه شـده در خمیـره زئولیتـی، نشـریه مهندسـی منابـع معدنـی، 9 (4)، DOI: 10.30479/jmre.2024.18720.1642.

[19]. Misra, P., Badoga, S., Chenna, A., Dalai, A.K., & Adjaye, J., (2017). Denitrogenation and desulfurization of model diesel fuel using functionalized polymer: charge transfer complex formation and adsorption isotherm

study. Chemical Engineering Journal, 325, 176-187. doi:10.1016/j.cej.2017.05.033. [20]. Bereyhi, M., Zare-dorabi, R., & Mosavi, S.H., (2020). Microwave-assisted synthesis of CuCl-MIL-47 and application to adsorptive denitrogenation of model fuel: response surface methodology, Chemistry Select, 5, 14583-14591. doi.org/10.1002/slct.202003873.

[21]. Seo, P.W., Ahmed, I., & Jhung, S.H., (2016). Adsorptive removal of nitrogen-containing compounds from a model fuel using a metal–organic framework having a free carboxylic acid group, Chemical Engineering Journal, 299, 236-243. DOI:10.1016/j.cej.2016.04.060.

[22]. Kariminejad, F., Ghadimi, S. B., Rahmani, F., Haghighi, M., Sene, R. A., Zazouli, M. A., & Heydari, E. S. (2021). Kinetic and isotherm study of Cr (VI) biosorption from industrial effluents by biomass of dried sludge. Desalination and Water Treatment, 209, 91-104. doi: 10.5004/dwt.2021.26477.

[23]. Ahmed, I., & Jhung, S.H., (2015). Effective adsorptive removal of indole from model fuel using a metal-organic framework functionalized with amino groups, Journal of Hazardous Materials, 283, 544-550. doi:10.1016/j. jhazmat.2014.10.002.

[24]. Igwegbe, C.A., Ighalo, J.O., Ghosh, S., Ahmadi, S., Ugonabo, V.I., (2023). Pistachio (Pistacia vera) waste as adsorbent for wastewater treatment: a review, Biomass Conversion and Biorefinery, 13, 8793–8811. doi:10.1007/s13399-021-01739-9.

[25]. Ho, Y.S., & McKay, G., (1999). Pseudo-second order model for sorption processes, Process Biochemistry, 34, 451-465. doi.org/10.1016/S0032-9592(98)00112-5.

[26]. Uzosike, A.O., Ofudje, E.A., Akiode, O.K., Ikenna, C.V., Adeogun, A.I., Akinyele, J.O., & Idowu, M.A., (2022). Magnetic supported activated carbon obtained from walnut shells for bisphenol-a uptake from aqueous solution, Applied Water Science, 12(8), 1-16. doi:10.1007/s13201-022-01724-1.

[27]. Sofyan, N., Alfaruq, S., Zulfia, A., & Subhan, A. (2018). Characteristics of vanadium doped and bamboo activated carbon coated LiFePO4 and its performance for lithium ion battery cathode. Jurnal Kimia dan Kemasan, 40(1), 9-16.

[28]. Ghasemi M., Ghoreyshi, A.A., Younesi, H., & Khoshhal, S., (2015). Synthesis of a high characteristics activated carbon from walnut shell for the removal of Cr (VI) and Fe (II) from aqueous solution: single and binary solutes adsorption, Iranian Journal of Chemical Engineering, 12(4), 28-51.

[29]. Davidi, S., Lashanizadegan, A., Sharififard, H., (2019). Walnut shell activated carbon: optimization of synthesis process, characterization and application for Zn (II) removal in batch and continuous process, Materials Research Express, 6, 085621 DOI 10.1088/2053-1591/ab213e.

[30]. Li, X., Qiu, J., Hu, Y., Ren, X., He, L., Zhao, N., Ye, T., & Zhao, X., (2020). Characterization and comparison of walnut shells-based activated carbons and their adsorptive properties, Adsorption Science & Technology, 38(9-10), 450-463. https://doi.org/10.1177/0263617420946524

[31]. Yaman, M., & Demirel, H.M., (2020). Synthesis and characterization of activated carbon from biowaste-walnut shell and application to removal of uranium from waste, Pollution, 6(4), 935-944. DOI: 10.22059/ POLL.2020.303546.828.

[32]. Xie, R., Wang, H., Chen, Y., & Jiang, W., (2013). Walnut Shell-Based Activated Carbon with Excellent Copper (II) Adsorption and Lower Chromium (VI) Removal Prepared by Acid–Base Modification, 32 (3), 688-696. doi.org/10.1002/ep.11686

[33]. Yu, L., Zhang, Y., Hudak, B.M., Wallace, D.K., Kim, D.Y., Guiton, B.S., (2016). Simple synthetic route to manganese-containing nanowires with the spinel crystal structure, J. Solid State Chem, 240, 23–29. doi:10.1016/j. jssc.2016.05.012

[34]. Wang, X., Fan, H., Shen, P., Yao, Y., Chen, Y., Lu, S., Teng, B., Liao, X., (2021). Utilizing Ti-MOF crystals' defects to promote their adsorption and the mechanism investigation, Microporous and Mesoporous Materials, 327, 111402. doi:10.1016/j.micromeso.2021.111402

[35]. Thaligari, S. K., Gupta, S., Srivastava, V. C., & Prasad, B. (2016). Simultaneous desulfurization and denitrogenation of liquid fuel by nickel-modified granular activated carbon. Energy & Fuels, 30(7), 6161-6168. doi. org/10.1021/acs.energyfuels.6b00579

[36]. Ahmed, I., Khan, N.B., Yoon, J.W., Chang, J.S., & Jhung, S.H., (2017). Protonated MIL-125-NH₂: remarkable adsorbent for the removal of quinoline and indole from liquid fuel, ACS applied materials & interfaces, 9(24), 20938-20946. doi: 10.1021/acsami.7b01899.

[37]. Mirzaie, A., Musabeygi, T., & Afzalinia, A., (2017). Sonochemical synthesis of magnetic responsive $Fe_3O_4@$ TMU-17-NH₂ composite as sorbent for highly efficient ultrasonic-assisted denitrogenation of fossil fuel, Ultrasonics Sonochemistry, 38, 664-671. doi:10.1016/j.ultsonch.2016.08.013.

[38]. Tong, M., Jun, J. W., Zhong, C., Jhung, S. H., (2016). Adsorption of nitrogen-containing compounds from model fuel over sulfonated metal–organic framework: contribution of hydrogen-bonding and acid–base interactions in adsorption, The Journal of Physical Chemistry C, 120(1), 407-415. doi:10.1021/acs.jpcc.5b10578.

[39]. Foo, K. Y., Lee, L. K., & Hameed, B. H. (2013). Preparation of banana frond activated carbon by microwave induced activation for the removal of boron and total iron from landfill leachate. Chemical Engineering Journal, 223, 604-610. doi.org/10.1016/j.cej.2013.03.009.

[40]. Anisuzzaman, S. M., Krishnaiah, D., & Alfred, D. (2018, February). Adsorption potential of a modified activated carbon for the removal of nitrogen containing compounds from model fuel. In AIP Conference Proceedings 1930, 1. AIP Publishing. doi.org/10.1063/1.5022907.

[41]. Hiwarkar, A. D., Srivastava, V. C., & Mall, I. D. (2014). Simultaneous adsorption of nitrogenous heterocyclic compounds by granular activated carbon: parameter optimization and multicomponent isotherm modeling. Rsc Advances, 4(75), 39732-39742. doi.org/10.1039/C4RA06395C.

[42]. Qu, D., Feng, X., Li, N., Ma, X., Shang, C., & Chen, X. D. (2016). Adsorption of heterocyclic sulfur and nitrogen compounds in liquid hydrocarbons on activated carbons modified by oxidation: capacity, Selectivity and Mechanism. RSC advances, 6(48), 41982-41990. doi.org/10.1039/C6RA06108G.

[43]. Hiwarkar, A. D., Srivastava, V. C., & Mall, I. D. (2015). Comparative studies on adsorptive removal of indole by granular activated carbon and bagasse fly ash. Environmental Progress & Sustainable Energy, 34(2), 492-503. doi.org/10.1002/ep.12025.

[44]. Thaligari, S. K., Srivastava, V. C., & Prasad, B. (2017). Binary isotherm modeling for simultaneous desulfurization and denitrogenation of model fuel by zinc loaded activated carbon. International Journal of Chemical Reactor Engineering, 15(3), 20150216. doi.org/10.1515/ijcre-2015-0216.

[45]. Thaligari, S. K., Gupta, S., Srivastava, V. C., & Prasad, B. (2016). Simultaneous desulfurization and denitrogenation of liquid fuel by nickel-modified granular activated carbon. Energy & Fuels, 30(7), 6161-6168. doi. org/10.1021/acs.energyfuels.6b00579.

[46]. Han, X., Lin, H., & Zheng, Y. (2015). Adsorptive denitrogenation and desulfurization of diesel using activated carbons oxidized by (NH4) 2S2O8 under mild conditions. The Canadian Journal of Chemical Engineering, 93(3), 538-548. doi.org/10.1002/cjce.22132.

[47]. Arcibar-Orozco, J. A., & Rangel-Mendez, J. R. (2013). Model diesel denitrogenation by modified activated carbon with iron nanoparticles: Sulfur compounds effect. Chemical Engineering Journal, 230, 439-446. doi. org/10.1016/j.cej.2013.06.102.

[48]. Rameshraja, D., Srivastava, V. C., Kushwaha, J. P., & Mall, I. D. (2018). Competitive adsorption isotherm modelling of heterocyclic nitrogenous compounds, pyridine and quinoline, onto granular activated carbon and bagasse fly ash. Chemical Papers, 72, 617-628. doi.org/10.1007/s11696-017-0321-6.

[49]. Anisuzzaman, S. M., & Kamarulzaman, M. S. (2021). Removal of Nitrogen Containing Compounds From Fuel Using Modified Activated Carbon. Transactions on Science and Technology, 8(1), 38-44.

[50]. Abdelhameed, R. M., el-deib, H. R., El-Dars, F. M., Ahmed, H. B., & Emam, H. E. (2018). Applicable strategy for removing liquid fuel nitrogenated contaminants using MIL-53-NH2@ natural fabric composites. Industrial & Engineering Chemistry Research, 57(44), 15054-15065. doi.org/10.1021/acs.iecr.8b03936.

[51]. Khan, N. A., Shin, S., & Jhung, S. H. (2020). Cu2O-incorporated MAF-6-derived highly porous carbons for the adsorptive denitrogenation of liquid fuel. Chemical Engineering Journal, 381, 122675. doi.org/10.1016/j. cej.2019.122675.

[52]. Ahmed, I., Khan, N. A., & Jhung, S. H. (2017). Adsorptive denitrogenation of model fuel by functionalized UiO-66 with acidic and basic moieties. Chemical Engineering Journal, 321, 40-47. doi.org/10.1016/j. cej.2017.03.093.

[53]. Xiao, J., Song, C., Ma, X., & Li, Z. (2012). Effects of aromatics, diesel additives, nitrogen compounds, and moisture on adsorptive desulfurization of diesel fuel over activated carbon. Industrial & Engineering Chemistry Research, 51(8), 3436-3443. doi.org/10.1021/ie202440t.

[54]. Ahmed, I., Tong, M., Jun, J. W., Zhong, C., & Jhung, S. H. (2016). Adsorption of nitrogen-containing compounds from model fuel over sulfonated metal–organic framework: contribution of hydrogen-bonding and acid–base interactions in adsorption. The Journal of Physical Chemistry C, 120(1), 407-415. doi.org/10.1021/ acs.jpcc.5b10578.

Petroleum Research Petroleum Research, 2024(December-January), Vol. 34, No. 138, 31-37 DOI: 10.22078/pr.2024.5372.3391

Adsorptive Denitrogenation of Fuel with the Help of Biological Adsorbent Prepared from Green Walnut Skin

Amin Alamdari, Sadra Rostami, Abbas Aghaeinejad-Meybodi Department of Chemical Engineering, Urmia University, Urmia a.alamdari@urmia.ac.ir DOI: 10.22078/pr.2024.5372.3391

Received: February/21/2024

Accepted: August/10/2024

Introduction

Fossil fuels make up about 90% of the world's energy source [1]. Considering that the world's population and fuel consumption is constantly increasing, removing fuel pollutants before using fuel is of particular importance. Nitrogenous and sulfurous compounds are one of the main pollutants in fuel [2], which after combustion turn into NOx and SOx, which, leads to global warming and very adverse effects on all kinds of animal and plant species, and acid rain [2, 3, 4]. Until now, efforts have been made to remove nitrogenous compounds and refine fuel using various methods [5], such as extractive denitrogenization [1, 5, 6], biological denitrogenization [1, 5], oxidative denitrogenation [1, 5] and adsorptive denitrogenation [1]. Hydrodenitrogenation process is used in the industry, which requires high temperature, high pressure, more active catalysts and larger reactors, in addition to expensive hydrogen, and hence it is considered a costly and energy-intensive process [2-4,7,8]. Among the studied methods, adsorptive denitrogenation may be considered an attractive and promising method [1, 9]. Today, activated carbon has become one of the most widely used adsorbent materials due to its unique features such as easy access, neutral impact on the environment, simple production method, and highly porous structure [10]. In spite of the fact that activated carbons (granular or powdered) are particularly capable of adsorbing organic pollutants, their use is limited due to their high cost.

As a result, from an economic point of view, the use of new precursors that are cheap and available in large quantities is an important challenge in the commercial production of activated carbon. Iran is the third largest producer of walnuts in the world with the production of 10% of walnuts in the market, so walnut shells can be used as an alternative source for the production of activated carbon. In this study, the adsorptive removal of indole and quinoline nitrogen compounds from a model fuel was investigated with the help of activated carbon prepared from green walnut skin as a biosorbent. The synthesized activated carbon were characterized by XRD, FT-IR and BET analyses. Various parameters including time, temperature, initial concentration of nitrogen compound and adsorbent dosage were investigated as process design parameters. Also, adsorption equilibrium isotherms and kinetic parameters in the process were determined.

Material and Methods

Activated Carbon Preparation

First, in order to remove dust and impurities, the green skin of walnut was washed once with distilled water, and then it was placed at laboratory temperature for 48 hours to dry. Then, the green skin of the walnut was powdered with a laboratory grinder and sieved with a 600 micron sieve. Next, the H_3PO_4 with a concentration of 85 wt.% was diluted to 70 wt.%, then 50 g of the prepared precursor was diluted in 100 ml of acid and soaked overnight at 80 °C. Then the wet masses were

32

poured into the porcelain crucible and placed in an electric furnace at a temperature of 600 °C for 2 hours for carbonization. The obtained materials were washed with hot distilled water and dried until constant weight was reached.

Characterization

To analyze the crystal structure of synthesized activated carbon, X-ray diffraction (XRD) patterns (XRD-6000, Shimadzu, Japan) with Cu-K α radiation were used. Fourier transform infrared spectroscopy (FT-IR) (Avatar, Thermo, USA) was performed to determine the groups and surfactants of the synthesized activated carbon. BET analysis (Bel, Sorp, Japan) was used to check the specific surface area of the studied adsorbents. **Catalytic Activity Test**

The model fuel was prepared by dissolving 10,000 ppm nitrogenous compounds (indole or quinoline) in normal heptane. The concentration of the nitrogen-containing compound was reduced to 200 ppm. 0.05 g adsorbent was added to 10 mL of the prepared model fuel. The adsorption was carried out under atmospheric pressure and laboratory temperature (25° C) for 360 min. After the adsorption process, the solution was separated from the solid with a syringe filter (PTFE, hydrophobic, 0.5 µm) and analyzed using a UV spectrometer (UV-1800, Shimadzu, Japan). UV absorptions at 313 and 287 nm wavelengths were used to determine quinoline and indole concentrations. Determination of the absorption capacity of nitrogenous compounds from fuel was done using Equation 1:

$$Q_t = \frac{(C_t - C_f) W}{m} \tag{1}$$

where Ci is the initial concentration, Cf is the final concentration, Qt is the amount adsorbed (mg/g) at time t, V is the volume of the solution (mL) and m is the mass of the adsorbent (g).

Langmuir Isotherm

The Langmuir isothermal model is checked through Equation 2:

$$\frac{C_e}{q_e} = \frac{C_e}{Q_0} + \frac{1}{Q_0 b}$$
(2)

In this equation, C_e is the equilibrium concentration of the adsorbate (mg/L) and qe is the adsorption capacity of adsorbent in the equilibrium (mg/g), Q_0 is the maximum adsorption capacity in (mg/g) and b is the Langmuir constant in (L/mg).

Freundlich Isothermal Model

Freundlich isothermal model is checked from Equation 3.

$$q_e = K_F C_e^{\frac{1}{n}} \tag{3}$$

In Equation 3, K_F is Freundlich's adsorption constant, which specifies the absorbent's absorption capacity, and *n* is Freundlich's exponent, which indicates the intensity of absorption or the heterogeneity of the surface. Moreover, this model cannot be used for high concentration of nitrogen-containing compounds

Kinetics of Surface Adsorption Process First Order Pseudo Model

One of the most widely used kinetic relations is the pseudo-first-order kinetic model, and it is usually suitable for physical adsorption. The pseudo-first-order kinetic model is expressed based on Equation 4: $q_t = q_e (1 - e^{-k_L t})$ (4) In the above relationships, qt, qe and kL are respectively the absorbent capacity at time t (mg/g), the absorbent capacity at equilibrium time (mg/g) and the kinetic rate constant (lit/min)

Second Order Pseudo Kinetic Model

In the pseudo-second-order kinetic model, the absorption process is considered along with the chemical reaction, which Equation 5 represents the equation of this kinetic model.

$$q_t = \frac{K_2 q_e^2 t}{1 + K_2 q_e t} \tag{5}$$

In Eq. 5, qt is the adsorbent capacity at time t (mg.g-1), t is time (min) and qe is the adsorbent capacity at equilibrium (mg.g-1). Moreover, K2 is also the rate constant of the pseudo-second order model.

Results and Discussion

Catalyst Charachterization

Fig. 1 shows the X-ray diffraction (XRD) patterns for activated carbon synthesized from green walnut skin. Indicator peaks are observed at 25, 45, 65 and 78 angles. A broad peak in the angle range of 5 to 25 degrees confirms the amorphous nature of the prepared carbon. These peaks confirm the amorphous and graphitic nature of activated carbon. FT-IR spectrum for activated carbon prepared from green walnut skin is shown in Fig. 2. For activated carbon, the wide and flat band at 3200-3600 cm⁻¹ can be related to O-H stretching vibration and at 2923, 1933 and 841 cm⁻¹ it is referred to C-H stretching. Peaks at 2338 and 2362 cm⁻² indicate C=C groups due to symmetric or asymmetric stretching of the aliphatic band, which increased during carbonization. The peaks between 1750-1600 cm⁻¹ refer to the C=O bond (carbonyl bond).

Fig. 1 XRD patterns of synthesized samples.

Fig. 2 FT-IR analyze.

The observed peaks at 1000-1380 cm⁻¹ show CO vibration in phenol and alkoxy groups. The C-H bond

in alkenes is detected by peaks at 700-1000 cm⁻¹. The process of carbonization and activation has created an aromatic ring or C=C stretching vibration, which is observed at about 1400 cm-1. An increase in the peak around 11,400 cm leads to an increase in absorption capacity. The band located around 1458 cm⁻¹ was attributed to the carboxylate ion group.

BET isotherm of activated carbon synthesized from green walnut skin is shown in Fig. 3. From the isothermal shape, according to the IUPAC classification, the isothermal profile can be classified as type I, which shows dense micropore structures and shows a single layer adsorption diagram. The surface properties of activated carbon synthesized from green walnut skin are shown in Table 1.

Table 1 Analysis of specific surface area for activated carbon synthesized from green walnut skin.

Sample	BET surface area (m_2g^{-1})	Pore size (nm)	Pore volume (cm_2g^{-1})	Particle size (nm)	Total pore volume (cm_2g^{-1})
Walnut activated carbon	502.27	4.4127	0.4086	1.26	0.5541

Fig. 3 Nitrogen adsorption-desorption isotherms for synthesized activated carbon.

Effect of Contact Time on Denitrogenation Reaction In order to establish the absorption equilibrium conditions and to understand the effect of absorption duration on the absorbed quantity, absorption tests were performed in a six-hour period (Fig. 4). The rate of surface absorption for indole increased more strongly up to 60 minutes and quinoline up to 90 minutes, and after that it was almost constant, which is related to the high amount of adsorption sites in the outer layer of the adsorbents at the beginning of the process. As the adsorption time increases, the adsorption sites of the adsorbents are gradually occupies by indole and quinoline compounds, and the adsorption capacity reaches the saturation limit after 6 hours without significant change. The environment created by the active sites of activated carbon synthesized from green walnut skin led to the absorption capacity of 42.26 indole and 37.68 mg.g⁻¹ of quinoline in 360 minutes.

Fig. 4 The effect of reaction time on the removal of quinoline and indole. 0.05 g of catalyst, 10 ml of solution (ppm 200), and temperature of 25 °C.

Effect of Reaction Temperature on Denitrogenation Reaction

Fig. 5 shows the effect of different temperatures on absorptive denitrification in the temperature range of 25 to 40 C in a period of 360 minutes and 0.05 g of absorbent. According to the figure, the increase in temperature leads to a decrease in the adsorption capacity for the combination of indole and quinoline, although this decrease in capacity was not associated with great intensity. As the temperature increased from 25 to 40 °C, the absorption capacity of indole decreased from 42.26 to 39.09 mg.g⁻¹ and for quinoline from 38.68 to 33.152 mg.g.

Fig. 5 The effect of reaction temperature on the conversion of quinoline and indole, 0.05 g of catalyst, 10 ml of solution (200 ppm), and 360 minutes of reaction time.

Effect of Catalyst Amount on Denitrogenation Reaction

Fig. 6 shows the effect of the amount of adsorbent in the range of adsorbent dose from 0.03 to 0.06 g per 10 ml of solution on the removal of indole and quinoline and it is found that increasing the amount of adsorbent improves the denitrogenation performance. 0.05 g of the synthesized activated carbon adsorbent led to the adsorption capacity of 43.08 and 41.79 mg.g⁻¹ for indole and quinoline, respectively. By increasing the adsorbent dosage from 0.03 to 0.05, the absorption capacity increased at first and then decreased. Also, the interaction between the indole compound and the synthesized active carb adsorbent was more effective compared to quinoline, and a lower adsorbent dose was needed to remove the indole compound compared to the quinoline compound.

Fig. 6 Effect of catalyst amount on the conversion of quinoline and indole, 10 ml of solution (200 ppm), and 360 minutes of reaction time at 25°C.

Effect of initial concentration of quinoline on denitrogenation reaction

Fig. 7 shows the surface absorption of indole and quinoline for different initial concentrations of indole and quinoline in the concentration range of 100 to 250 ppm. As can be seen from Fig. 7, activated carbon synthesized at lower concentrations (less than 200

ppm for indole and quinoline) has a lower absorption rate. By increasing the concentration to 200 ppm, the absorption capacity improves and decreases at higher concentrations. The removal of both nitrogen compounds increased with increasing initial concentration. This increase is probably promoted as the concentration gradient is increased. However, at high initial concentrations of quinoline and indole (above 200 ppm), the catalytic performance decreased due to the association of indole and quinoline molecules on the adsorbent sites.

Fig. 7 The effect of the amount of quinoline and indole adsorbed on the catalyst at different concentrations of quinoline (0.05 g of catalyst, 10 ml of solution (ppm 200), and temperature of 25 degrees Celsius.)

Adsorption Isotherm

Fig. 8(a) shows surface adsorption isotherms for activated carbon synthesized from green walnut skin for both indole and quinoline nitrogen compounds. In order to find the value of $R^2,\,Q_{_0}$ and $K_{_{\rm L}}$ for the Langmuir isotherm for the adsorption of indole and quinoline nitrogen compounds by the synthesized activated carbon, the graph of C/qe was drawn against q. The maximum surface adsorption capacity (qm)was determined using the Langmuir isotherm in Fig. 8(b). The maximum surface adsorption capacity of indole and quinoline on activated carbon synthesized from green walnut skin was 44.64 and 39.52 mg.g-1, respectively. Fig. 8(c) and 8(d) show the Freundlich isotherm and separation factor. Activated carbon synthesized from green walnut skin has absorbed indole to a greater extent. All constants and correlation coefficients are summarized in Table 2. The values of R² were obtained from two isothermal models applied for the adsorption of indole and quinoline nitrogen compounds by activated carbon synthesized from green walnut skin.

Based on the results in Table 2, for both indole and quinoline nitrogen compounds, according to the values of the squared errors (R^2), the degree of conformity of the experimental results with the Langmuir and Freundlich adsorption models is suitable. The order of squared errors is Langmuir < Freundlich.

Fig. 8 a) surface adsorption isotherms, b) Langmuir diagram, c) Freundlich diagram, d) separation factor around synthesized activated carbon.

Table 2 Langmuir and Freundlich adsorption isothermal parameters for synthesized activated carbon.

Model	Parameters	Indole	Quinoline	
Langmuir	KL (L/mg)	10.5900	10.66	
	<i>qm</i> (mg/g)	44.6400	39.52	
	RL	0.0018-0.0003	0.0028-0.0013	
	R ²	0.9991	0.9997	
Freundlich	$K_{F}(mg/g)$	17.8460	19.176	
	Ν	7.2600	6.77	
	R ²	0.8867	0.8317	

Therefore, it can be assumed that the surface of both adsorbents is homogeneous, and the absorption is a single layer, so that the absorbed molecules do not have any interaction with each other.

Investigating the Kinetics of Denitrogenation Reaction

From Fig. 4, during 6 hours, it can be seen that the absorption effect increases gradually with time. It can also be seen that between minutes 240 and 360, the absorption effect becomes stable. The explanation for this is that it has reached the maximum adsorption or equilibrium adsorption state, so, the activated carbon synthesized from green walnut skin can no longer adsorb nitrogen, because the pores of the carbon are completely filled with molecules of indole and quinoline nitrogen compounds. qt (mg/g) versus (min) t is plotted in Fig. 9 for pseudo-first-order kinetics. For second-order kinetics, a plot of t/qt versus (min) t is plotted in Fig. 10. Comparing graphically, it can be concluded that the adsorption process of indole and quinoline nitrogenous compounds using activated carbon synthesized from green walnut skin as adsorbent follows the pseudo-second order model. Table 3 shows kinetic parameters for adsorption process over activated carbon synthesized for indole and quinoline.

Fig. 9 Pseudo-first-order kinetic model for the adsorption of indole and quinoline on activated carbon synthesized from green walnut shell.

Fig. 10 Pseudo-second-order kinetic model for the adsorption of indole and quinoline on activated carbon synthesized from green walnut shell.

pseudo-first-order			pseudo-second-order			NCCs
$K_1(\min^{-1})$	q _e (cal.)(mg S/g)	R ²	K ₂ (g/mg.min)	q _e (cal.)(mg S/g)	R ²	
0.0059	3.045	0.7794	0.543	8.9525	0.9999	Indole
0.0026	2.13	0.8539	0.255	2.257	0.9989	quinoline

Table 3 Kinetic parameters for the surface adsorption process around the synthesized activated carbon for indole and quinoline

Conclusions

In this study, activated carbon was synthesized using green walnut skin waste. Different parameters of time, temperature, adsorbent dosage and initial concentration of nitrogen compounds of quinoline and indole were investigated in the adsorptive denitrogenation process of n-heptane model fuel. Moreover, the environment created by the active sites of activated carbon synthesized from green walnut skin led to the adsorption capacity of 42.26 indole and 37.68 mg.g⁻¹ of quinoline in 360 min. An increase in temperature led to a decrease in the adsorption capacity for indole and quinoline, although this decrease in capacity was not accompanied by a large intensity. In addition, as the temperature increased from 25 to 40 °C, the adsorption capacity of indole decreased from 42.26 to 39.09 mg.g⁻¹ and for quinoline from 38.68 to 33.152 mg.g⁻¹. 0.05 g of the synthesized activated carbon adsorbent led to the adsorption capacity of 43.08 and 41.79 mg.g⁻¹ for indole and quinoline. Moreover, by increasing the adsorbent dosage from 0.03 to 0.05 g, the adsorption capacity increased at first and then decreased. Also, the interaction between the indole compound and the synthesized activated carbon adsorbent was more effective compared to quinoline and a lower adsorbent dosage was needed to remove the indole compound compared to the quinoline compound. Furthermore, activated carbon synthesized at lower initial concentrations (less than 200 ppm for indole and quinoline) has a lower adsorption rate. By increasing the concentration to 200 ppm, the adsorption capacity improved and decreased at higher concentrations. However, at high initial concentrations of quinoline and indole (above 200 ppm), the catalytic performance decreased due to the association of indole and quinoline molecules on the adsorbent sites. According to the values of the square errors (R^2) , the degree of conformity of the experimental results with the Langmuir adsorption model is suitable. Ultimately, it is found that the order of squared errors was Langmuir>Freundlich. Therefore, it is possible to consider the adsorbent surface as homogeneous and the adsorption as a single layer in such a way that the adsorbed molecules of indole and quinoline do not interact with each other. Also, the pseudo-second-order kinetic model described the kinetic behavior better.

References

1. Bhadra, B.N., & Jhung, S.H., (2019). Oxidative desulfurization and denitrogenation of fuels

using metal-organic framework-based/-derived catalysts, Applied Catalysis B: Environmental, 259, 118021. DOI:10.1016/j.apcatb.2019.118021

- Ahmed, I., & Jhung, S.H., (2014). Adsorptive denitrogenation of model fuel with CuCl loaded metal–organic frameworks (MOFs), Chemical Engineering Journal, 251, 35-42. DOI:10.1016/j. cej.2014.04.044
- Shiraishi, Y., Tachibana, K., Hirai, T., & Komasawa, I., (2002). Desulfurization and denitrogenation process for light oils based on chemical oxidation followed by liquid– liquid extraction, Industrial & engineering chemistry research, 41(17), 4362-4375. DOI:10.1021/ ie010618x
- Ahmed, I., Hasan, Z., Abedin Khan, N., & Hwa Jhung, S., (2013). Adsorptive denitrogenation of model fuels with porous metal-organic framework (MOF) MIL-101 impregnated with phosphotungstic acid: Effect of acid site inclusion, Journal of hazardous materials, 2013, 250, 37-44, doi.org/10.1016/j.jhazmat.2013.01.024.
- Chen, X., Abdeltawab, A.A., Al-Deyab, S.S., Zhang, J., Yu, L., & Yu, Guangren., (2014). Extractive desulfurization and denitrogenation of fuels using functional acidic ionic liquids, Separation and Purification Technology, 133, 187-193. DOI:10.1016/j.seppur.2014.06.031
- Ahmed, I. & S.H. Jhung, (2016). Adsorptive desulfurization and denitrogenation using metalorganic frameworks, Journal of Hazardous materials, 301, 259-276. DOI:10.1016/j. jhazmat.2015.08.045
- Ahmed, I., Hasan, Z., Abedin Khan, N., & Hwa Jhung, S., (2013). Adsorptive denitrogenation of model fuels with porous metal-organic frameworks (MOFs): Effect of acidity and basicity of MOFs, Applied Catalysis B: Environmental, 129, 123-129. DOI:10.1016/j.apcatb.2012.09.020
- Ishihara, A., Wang, D., Dumeignil, F., Hiroshi Amano, F., Weihua Qian, E., Kabe, T., (2005). Oxidative desulfurization and denitrogenation of a light gas oil using an oxidation/adsorption continuous flow process, Applied Catalysis A: General, 279(1-2), p. 279-287. DOI:10.1016/j. apcata.2004.10.037
- Kim, J.H., Hyung Kim, J., Ma, X., Zhou, A., & Song, C., (2006). Ultra-deep desulfurization and denitrogenation of diesel fuel by selective adsorption over three different adsorbents: A

study on adsorptive selectivity and mechanism, Catalysis Today, 111(1-2), 74-83. DOI: 10.1016/j. cattod.2005.10.017

10. Nowicki, P., J. Kazmierczak, & R. Pietrzak, (2015). Comparison of physicochemical and

sorption properties of activated carbons prepared by physical and chemical activation of cherry stones, Powder technology, 26, 312-319. DOI:10.1016/j.powtec.2014.09.023